

EINDRAPPORT

Opvolging aanbevelingen 2017

Provincie Utrecht | maart 2018

| Inhoudsopgave |

1	INLEIDING	3
2	OVERGENOMEN AANBEVELINGEN.....	4
3	MONITORING OPVOLGING AANBEVELINGEN.....	5
4	STAND VAN ZAKEN OPVOLGING AANBEVELINGEN.....	6
5	SLOTBESCHOUWING	7
	REACTIE GEDEPUTEERDE STATEN	9
	NAWOORD REKENKAMER	10
	BIJLAGE 1 ONDERZOCHE AANBEVELINGEN	11
	BIJLAGE 2 ONDERZOEKSVERANTWOORDING.....	12

| 1 | Inleiding

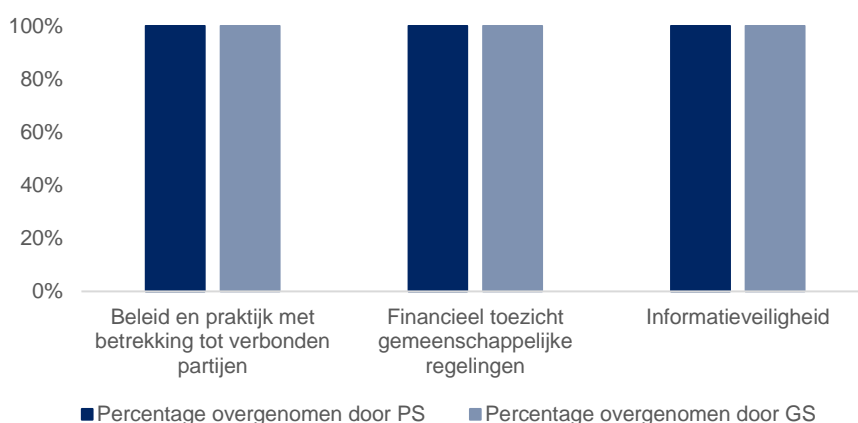
In december 2015 publiceerde de Rekenkamer de inventarisatie van de doorwerking van haar aanbevelingen uit de periode 2007-2015 in het rapport Rekenen met Aanbevelingen. In de slotoverweging van deze inventarisatie is gemeld dat de Rekenkamer het vervolg van haar aanbevelingen structureel gaat monitoren en jaarlijks zal rapporteren over welk vervolg is gegeven aan de aanbevelingen van de onderzoeksrapporten, die minstens twee jaar daarvoor zijn gepubliceerd. Deze rapportage is hiervan de eerste. Daarbij betrekken we vanwege de urgentie van de thematiek tevens de aanbevelingen van het onderzoek naar informatieveiligheid uit 2016. In Tabel 1 is een overzicht opgenomen van de onderzoeken die daarmee in aanmerking komen voor behandeling in deze rapportage. Te zien is dat het voor de provincie Utrecht gaat om drie onderzoeken; *Beleid en praktijk met betrekking tot verbonden partijen*, *Financieel toezicht gemeenschappelijke regelingen* en *Informatieveiligheid*.

Tabel 1 Onderzoeken

Onderzoek	Publicatie-datum	Flevoland	Noord-Holland	Utrecht	Zuid-Holland
Validatie terugblik collegeperiode 2011-2015	20-1-2015				
Beleid en praktijk met betrekking tot verbonden partijen	2-7-2015				
Financieel toezicht gemeenschappelijke regelingen	21-9-2015				
Speuren naar vernieuwing – doeltreffendheids-onderzoek naar de TMI regeling	23-9-2015				
Informatieveiligheid	20-7-2016				

| 2 | Overgenomen aanbevelingen

Als de Rekenkamer een rapport uitbrengt krijgen GS de mogelijkheid om via het bestuurlijk wederhoor te reageren op de conclusies en aanbevelingen van het rapport. Deze reacties worden integraal in het eindrapport opgenomen. PS krijgen daarna het rapport aangeboden, inclusief de reactie van GS en het eventuele nawoord van de Rekenkamer. Bij de behandeling van het rapport in de PS vergadering wordt duidelijk of PS de aanbevelingen van de Rekenkamer overnemen. In Figuur 1 is weergegeven in hoeverre PS en GS van de provincie Utrecht voor de betreffende onderzoeken de aanbevelingen hebben overgenomen. De Rekenkamer heeft voor deze inventarisatie de reactie van GS afgeleid uit de schriftelijke reacties in het bestuurlijk wederhoor. De reactie van PS is opgemaakt uit de verslagen van de behandeling van het rapport in de commissie en/of PS vergadering.

Figuur 1 Percentage overgenomen aanbevelingen provincie Utrecht

Niet elk rapport heeft evenveel aanbevelingen en ook de manier van aanbevelen verschilt soms (zie Bijlage 1 voor de aanbevelingen van de drie onderzoeken). Zo zijn er bij het onderzoek *Beleid en praktijk met betrekking tot verbonden partijen* twee aanbevelingen gedaan die gingen over invulling geven aan verbeterpunten. Deze (negen) verbeterpunten zijn elders bij de conclusies benoemd. In de bestuurlijke reactie hebben GS gereageerd op deze verbeterpunten. Het percentage overgenomen aanbevelingen door GS voor dit onderzoek gaat dan ook over het percentage overgenomen verbeterpunten. PS hebben voor dit onderzoek echter wel besloten over de aanbevelingen, het percentage overgenomen aanbevelingen door PS gaat daarom wel over de hoeveelheid overgenomen aanbevelingen. Voor de andere twee onderzoeken geldt dat de gegevens in Figuur 1 gaan over de aanbevelingen. Wel verschilt het aantal aanbevelingen, met drie aanbevelingen bij het onderzoek *Financieel toezicht gemeenschappelijke regelingen* en twee aanbevelingen bij het onderzoek *Informatieveiligheid*. Uit de figuur blijkt dat zowel PS als GS alle aanbevelingen en/of verbeterpunten van deze onderzoeken hebben overgenomen.

| 3 | **Monitoring opvolging aanbevelingen**

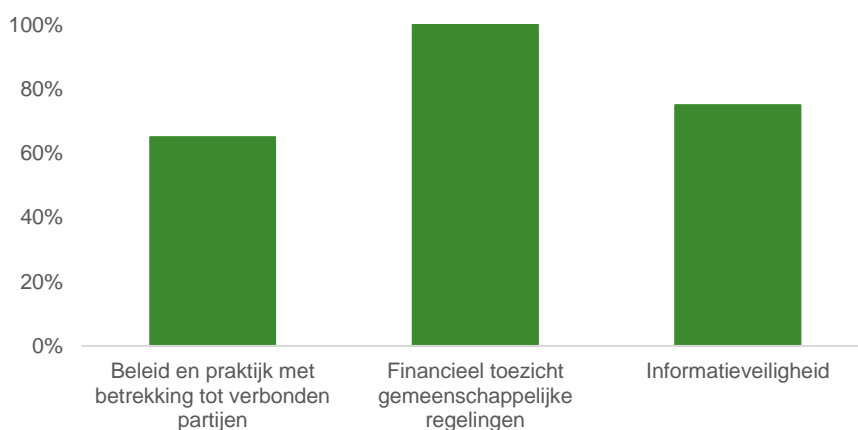
De provincie Utrecht rapporteert zelf niet over de opvolging van de aanbevelingen door de Rekenkamer in bijvoorbeeld de Jaarstukken of een ander document. De griffie geeft desgevraagd aan dat zij de opvolging van de aanbevelingen niet monitort. Wel worden in de termijnagenda's van de Statencommissies toezeggingen en moties, die worden gedaan bij de bespreking van onderzoeken, opgenomen en de afhandeling hiervan wordt gevolgd.¹

---

¹ Provincie Utrecht, e-mail, 21 februari 2018

| 4 | Stand van zaken opvolging aanbevelingen

De Rekenkamer heeft de provincie gevraagd in hoeverre de aanbevelingen in de praktijk zijn uitgevoerd en hiervoor duidelijke bronnen aan te leveren waaruit de Rekenkamer kan afleiden dat de aangeleverde informatie juist is. De Rekenkamer heeft deze bronnen gebruikt om na te gaan wat de stand van zaken is. Figuur 2 laat hiervan het resultaat zien. Zoals eerder benoemd was er bij het onderzoek *Beleid en praktijk met betrekking tot verbonden partijen* naast twee aanbevelingen sprake van negen verbeterpunten. Ook de opvolging van deze verbeterpunten is uitgevraagd. In de figuur zijn voor dit onderzoek de aanbevelingen en verbeterpunten samen genomen.

Figuur 2 Stand van zaken opvolging aanbevelingen

In februari 2018 is door PS de nieuwe nota Verbonden Partijen vastgesteld. Hierin zijn de verbeterpunten uit het onderzoek *Beleid en praktijk met betrekking tot verbonden partijen* opgenomen. De provincie is daarmee bezig met het uitvoeren van de verbeterpunten, er zijn nog enkele punten in ontwikkeling. In het kader van deze nieuwe nota is er een informatiebijeenkomst geweest met PS, de griffie heeft echter aangegeven dat er niet, zoals de tweede aanbeveling zegt, door GS na een jaar is gerapporteerd over de bereikte voortgang en de geboekte resultaten met betrekking tot de opgepakte verbeterpunten uit dit doorwerkingsonderzoek.

De aanbevelingen van het onderzoek *Financieel toezicht gemeenschappelijke regelingen* zijn uitgevoerd. De provincie heeft aangegeven dat de uitvoering van één van de twee aanbevelingen van het onderzoek *Informatieveiligheid*, om te bewaken dat het plan van aanpak informatieveiligheid goed en voortvarend wordt uitgevoerd, deels is uitgevoerd. In de eerste jaarlijkse voortgangsrapportage die de provincie heeft uitgebracht stond aangegeven welke activiteiten van het plan van aanpak zijn uitgevoerd. In de tweede voortgangsrapportage komt dit overzicht echter niet terug.

| 5 | Slotbeschouwing

Hoewel GS en PS de aanbevelingen van de Rekenkamer overnemen, is de volledige opvolging ervan in de praktijk niet altijd vanzelfsprekend. Dit blijkt uit de bronnen die de provincie heeft aangeleverd en die de Rekenkamer globaal geanalyseerd heeft. In deze inventarisatie is niet onderzocht wat de redenen zijn dat een aantal aanbevelingen niet of deels zijn uitgevoerd. Mocht de Rekenkamer in de toekomst een doorwerkingsonderzoek uitvoeren naar één van de drie onderzoeken dan zal daaruit verder blijken in welke mate aanbevelingen zijn geïmplementeerd en wat de redenen zijn om aanbevelingen eventueel toch niet uit te voeren. Voor de provincie verdient het aanbeveling om de implementatie van de aanbevelingen systematisch te gaan volgen.

Reactie Gedeputeerde Staten

PROVINCIE UTRECHT

Aan de Randstedelijke Rekenkamer
Dr. Ir. A. Hoenderdos-Metselaar MBA
Teleportboulevard 110
1043 EJ Amsterdam

DATUM	27 maart 2018	TEAM	Concerncontrol
NUMMER	81CB140E	REFERENTIE	E.P. van Wijk
UW BRIEF VAN	6 maart 2018	DOORKIESNUMMER	2488
UW NUMMER	2018/AH/024	E-MAILADRES	erik.van.wijk@provincie-Utrecht.nl
BIJLAGE	geen	ONDERWERP	Bestuurlijke reactie op concept eindrapport Opvolging aanbevelingen 2017

Geachte mevrouw Hoenderdos-Metselaar,

De Randstedelijke Rekenkamer stelt ons in de gelegenheid om bestuurlijk te reageren op het concept eindrapport Opvolging aanbevelingen 2017. Graag maken wij daar gebruik van.

Algemeen

We herkennen ons in het beeld uit het onderzoek. Met het rapport Opvolging aanbevelingen 2017 wordt inzicht gegeven in hoeverre de aanbevelingen van Randstedelijke Rekenkamer onderzoeken in de praktijk uitgevoerd zijn. PS en GS hebben alle aanbevelingen en verbeterpunten van de drie onderzoeken *Beleid en praktijk met betrekking tot verbonden partijen, Financieel toezicht gemeenschappelijke regelingen en Informatieveiligheid*, volledig overgenomen. De provincie is nog bezig met de uitvoering van de overgenomen aanbevelingen en verbeterpunten waarvan de doorwerking de komende tijd zichtbaar wordt. U heeft inmiddels van de organisatie een feitelijke reactie ontvangen met een aantal tekstuele en inhoudelijke opmerkingen over de bevindingen in het concept eindrapport, die zullen leiden tot een aanpassing van fig. 2. Hieronder geven wij u inzicht in de wijze waarop wij de aanbeveling uit het concept rapport willen opvolgen en uitvoeren.

Systematisch volgen van de implementatie van de aanbevelingen.

Wij onderschrijven deze aanbeveling en het belang van het systematisch volgen van de implementatie van de aanbevelingen uit onderzoeken van de Randstedelijke Rekenkamer en zullen dit borgen in de planning en control cyclus. Ook de op 11 december 2017 ingestelde Financiële Audit Commissie van de provincie Utrecht heeft een taak die verband houdt met de planning en control cyclus conform artikel 3a van het Reglement van orde voor de Financiële Audit Commissie. Hiermee wordt de kaderstellende en controlerende rol van Provinciale Staten gefaciliteerd en versterkt.

Hoogachtend,

Voorzitter,

Secretaris,

PROVINCIE-UTRECHT.NL

Concerncontrol
Archimedeslaan 6
Postbus 80300, 3508 TH Utrecht
T 030-2589111

17766

| Nawoord Rekenkamer |

De Rekenkamer dankt de provincie voor haar reactie. De opmerkingen van de feitelijke reactie hebben wij overgenomen.

Het voornemen om systematisch de implementatie van onze aanbevelingen te volgen en dit te borgen in de planning en control cyclus beschouwen we als een positieve stap in de goede richting.

| Bijlage 1 | Onderzochte aanbevelingen

Beleid en praktijk met betrekking tot verbonden partijen

1. Vraag Gedeputeerde Staten om invulling te geven aan de verbeterpunten uit dit doorwerkingsonderzoek.
2. Vraag Gedeputeerde Staten om over een jaar te rapporteren over de bereikte voortgang en de geboekte resultaten met betrekking tot de opgepakte verbeterpunten uit dit doorwerkingsonderzoek.

Verbeterpunten

1. Écht acties ondernemen om opvolging te geven aan de aanbevelingen uit de Audit verbonden partijen. Het verdient aanbeveling die acties meer planmatig op te pakken.
2. Maak onderscheid tussen de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol bij verbonden partijen in de voorbereiding en interne besprekingen bij de provincie (zowel ambtelijk als bestuurlijk). Er kan één vaste gedeputeerde worden aangewezen die de provincie vertegenwoordigt in vergaderingen van de verbonden partijen, zolang er geen conflicten in de standpunten van de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol zijn. Wanneer echter conflicten in standpunten optreden, is het verstandig om voor die betreffende vergaderingen te bepalen wie het uiteindelijk gekozen standpunt van GS uitdraagt: de vaste gedeputeerde voor de betreffende verbonden partij óf de van tevoren aangewezen plaatsvervanger.
3. Actualiseren van de beleidsnota verbonden partijen en vervolgens handelen conform de beleidsuitgangspunten.
4. Het structureel evalueren van verbonden partijen conform het vastgestelde beleid.
5. Een nadere invulling maken van het accounthouderschap/opdrachtgeverschap richting verbonden partijen, met name op het gebied van het maken van prestatieafspraken, risicomanagement en de exit-strategie.
6. Verhogen van de informatiewaarde van de paragraaf verbonden partijen, door informatie op te nemen over bestuurders en stemaandeel, het financieel belang en de ontwikkeling in financiële kengetallen, evenals over de door de verbonden partijen geleverde prestaties en de realisatie van de provinciale doelen.
7. Bewust differentiëren van het handelingsrepertoire, afhankelijk van onder meer het 'stadium' van een verbonden partij, de beleidsmatige vraagstukken en de financiële risico's.
8. Verder invulling geven aan de samenwerking met mede-eigenaren.
9. De kaderstellende en controlerende rol van PS ten aanzien van verbonden partijen nader uitwerken.

Financieel toezicht gemeenschappelijke regelingen

2. Spreek met GS af dat goed wordt bijgehouden welke gemeenschappelijke regelingen onder financieel toezicht van de provincie vallen.
3. Bepaal welke informatie u over financieel toezicht wenst te ontvangen en maak hierover afspraken met GS.
4. Vraag GS om na te gaan of de "provincie-specifieke" werkwijzen van de andere provincies, die in dit onderzoek naar voren zijn gekomen, een aanvulling zijn op de eigen werkwijze.

Informatieveiligheid

1. Vraag GS om te bewaken dat het plan van aanpak informatieveiligheid goed en voortvarend wordt uitgevoerd.
2. Spreek met GS af hoe u wordt geïnformeerd over de voortgang en resultaten bij het verbeteren van de informatieveiligheid.

| Bijlage 2 | Onderzoeksverantwoording

De Rekenkamer heeft in 2015 een globale inventarisatie uitgevoerd, die niet kan worden vergeleken met een regulier doorwerkingsonderzoek over een bepaald rapport. Bij zo'n doorwerkingsonderzoek wordt namelijk diepgaand onderzocht in welke mate aanbevelingen zijn geïmplementeerd en wordt daarover ook uitgebreid met de ambtelijke organisatie gesproken. Voor de inventarisatie is destijds een schriftelijke uitvraag gedaan. De aanbevelingen zijn aan de provincie voorgelegd met de vraag om per aanbeveling aan te geven of er vervolg op is gekomen. Omdat het een eerste inventarisatie betrof en om de ambtelijke belasting beperkt te houden heeft de Rekenkamer toen zo mogelijk naar schriftelijke bronnen gevraagd om de reactie te onderbouwen. Een mogelijk risico daarvan was dat de gegeven reacties eventueel positiever zouden zijn dan dat de Rekenkamer zou concluderen op basis van een regulier doorwerkingsonderzoek.

Ook deze onderhavige inventarisatie heeft de Rekenkamer beknopt gehouden door uitsluitend schriftelijke bronnen op te vragen. Dit keer is wel doorgevraagd naar volledige onderbouwing met bronnen en duidelijk aan te geven hoe deze bronnen aantonen dat de desbetreffende aanbevelingen zijn opgevolgd. Met deze aanscherping blijft de inventarisatie gebaseerd op een globaal schriftelijk bronnenonderzoek. Bij een diepgaand doorwerkingsonderzoek zullen daardoor mogelijk nieuwe, aanvullende constateringën gedaan kunnen worden.

| Colofon |

Randstedelijke Rekenkamer

Teleportboulevard 110

1043 EJ Amsterdam

020 – 58 18 585

info@randstedelijke-rekenkamer.nl

www.randstedelijke-rekenkamer.nl

Volg ons op twitter via: [@rekenrandstad](https://twitter.com/rekenrandstad)